

NEWSLETTER 17. 2. 2023

Legislativní novinky v oblasti pracovního práva – otcovská dovolená, pracovnělékařské prohlídky a další

I. OTCOVSKÁ DOVOLENÁ

- Dne **1.12.2022** nabyla účinnosti **novela** zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (zákon č. 358/2022 Sb.), která přinesla novou právní úpravu **tzv. otcovské dovolené**.
- Podle zákoníku práce je otcovská dovolená **novou důležitou osobní překážkou v práci na straně zaměstnance** a zaměstnavatel je povinen ji zaměstnanci poskytnout.
- Otcovská dovolená je také **novou dávkou nemocenského pojištění**. Nárok na ni má zaměstnanec, který pečuje o dítě, jehož je otcem, nebo který převzal dítě za stanovených podmínek do péče. Otcovská dovolená náleží zaměstnanci i v případě, že se dítě, jehož je otcem, narodilo mrtvé nebo zemřelo v období 6 týdnů ode dne narození.
- Konkrétní den nástupu na otcovskou dovolenou si určuje zaměstnanec sám, a to **v rámci období 6 týdnů ode dne narození dítěte nebo jeho převzetí do péče**. Otcovská dovolená činí **2 týdny a výše otcovské** za kalendářní den činí **70 % denního vyměřovacího základu**.
- Zaměstnanec čerpající otcovskou dovolenou požívá **stejné ochrany jako zaměstnankyně na mateřské dovolené** (tzn. zákaz výpovědi ze strany zaměstnavatele, povinnost zaměstnavatele zařadit zaměstnance po skončení otcovské dovolené na jeho původní práci a pracoviště).

II. PRACOVNĚLÉKAŘSKÉ PROHLÍDKY

- Dne 1.1.2023 nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče (vyhláška č. 452/2022 Sb.).
- Tato novela především **ruší povinné periodické prohlídky** zaměstnanců, kteří vykonávají práce zařazené do **kategorie první a kategorie druhé nerizikové**. Tyto prohlídky budou napříště prováděny **pouze v případě, že si je zaměstnavatel nebo zaměstnanec vyžádají**. Pokud tak zaměstnavatel nebo zaměstnanec učiní, bude potřeba prohlídku provést v dosavadních lhůtách (tj. u kategorie první: 1x za 6 let nebo v případě zaměstnance staršího 50 let 1x za 4 roky, u kategorie druhé: 1x za 4 roky nebo u zaměstnance staršího 50 let 1x za 2 roky).
- **Periodické prohlídky** u zaměstnanců vykonávajících práce zařazené do kategorie **druhé rizikové, kategorie třetí a čtvrté zůstávají i napříště povinné**. V kategorii druhé rizikové a kategorii třetí je třeba nechat provést periodickou prohlídku 1x za 2 roky, v kategorii čtvrté 1x za 1 rok.
- Nová právní úprava se dotýká i **mimořádných lékařských prohlídek**, ty například nebudou nutné v případě přerušení výkonu práce z důvodu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené.
- Naopak **vstupní lékařské prohlídky** zůstávají u všech kategorií prací i nadále **povinné**.

III. ZVÝŠENÍ MINIMÁLNÍ A ZRUČENÉ MZDY

- **Od 1.1.2023** se nařízením vlády č. 465/2022 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, **zvyšuje sazba minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy.**
- **Minimální mzda nově činí 17 300 Kč hrubého za měsíc** (doposud 16 200 Kč) **a 103,80 Kč hrubého za hodinu** (dříve 96,40 Kč).
- Zároveň se zvyšují i **nejnižší úrovně zaručené mzdy** (8 skupin prací):
 1. skupina: 103,80 Kč za hodinu a 17 300 Kč za měsíc,
 2. skupina: 106,50 Kč za hodinu a 17 900 Kč za měsíc,
 3. skupina: 117,50 Kč za hodinu a 19 700 Kč za měsíc,
 4. skupina: 129,80 Kč za hodinu a 21 800 Kč za měsíc,
 5. skupina: 143,30 Kč za hodinu a 24 100 Kč za měsíc,
 6. skupina: 158,20 Kč za hodinu a 26 600 Kč za měsíc,
 7. skupina: 174,70 Kč za hodinu a 29 400 Kč za měsíc,
 8. skupina: 207,60 Kč za hodinu a 34 600 Kč za měsíc.

IV. SLEVA NA POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

- Dne **1.2.2023 vstoupila v účinnost novela** zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (zákon č. 216/2022 Sb.), která přinesla **legislativní podporu tzv. zkrácených pracovních úvazků**.
- Podpora spočívá v tom, že zaměstnavatel bude moci za stanovených podmínek uplatnit **slevu na pojistném na sociální zabezpečení placeném zaměstnavatelem, a to ve výši 5 %**.
- **Podmínky** pro uplatnění slevy na pojistném na sociální zabezpečení:
 - zaměstnavatel zaměstnává **v pracovním poměru zaměstnance**, který spadá do některé ze zákonem stanovených kategorií (např. je starší 55 let, pečuje o dítě mladší 10 let, je uchazečem o zaměstnání na rekvalifikaci, osobou se zdravotním postižením atd.),
 - zaměstnavatel sjedná s výše uvedeným zaměstnancem **tzv. kratší pracovní dobu**, přičemž rozsah sjednané kratší pracovní doby činí nejméně 8 hod a nejvýše 30 hod týdně,
 - **hrubý příjem** zaměstnance nepřesáhne **1,5 násobek** průměrné mzdy za kalendářní měsíc a zároveň 1,15% průměrné mzdy za hodinu,
 - **odpracovaná doba** zaměstnance ze všech zaměstnání k témuž zaměstnavateli **nepřekročí** u téhož zaměstnavatele v kalendářním měsíci **138 hod**.
- Sleva na pojistném může být poskytnuta za téhož zaměstnance **pouze jednomu zaměstnavateli**.

Věříme, že výše uvedené shrnutí usnadní Vaši orientaci v nové právní úpravě. V případě potřeby jsme Vám plně k dispozici pro poskytnutí doplňujících informací nebo právní asistenci v dané oblasti.

Editor: JUDr. Magda Stárková, advokát, e-mail: starkova@akvk.cz

Hlavním cílem Newsletterů je poskytnout základní informace k danému tématu a nelze je považovat za vyčerpávající odborný návod. Obsah této publikace slouží pouze k základní orientaci a nevychází ze specifických okolností jednotlivého případu či individuálních potřeb klienta. Před každým právním jednáním v konkrétním případě doporučujeme si vyžádat odbornou právní pomoc, kterou Vám rádi na základě Vaší žádosti poskytneme.